

J A M U
J A M U

Divadelní fakulta

NEMÁME TANKY...

Helena Gricová

1. místo
Havlovské aktovky
Soutěž o nejlepší původní krátkou divadelní hru
podle hry Václava Havla
2022

Divadelní fakulta JAMU ve spolupráci
s The Václav Havel Library Foundation v New Yorku

1.

Nacházíme se na hranicích států Metuplebisie a Republiky Pati. Středem scény prochází žlutá čára, která symbolizuje právě hranici Republiky Pati. Na této čáře stojí jedna ze dvou budek pohraničnicků. Patří Alotovi, vojákovvi z Pati. 24,5 cm od Alotovy budky se nachází budka metuplebisijského pohraničnicka Fery. Ta stojí na zelené čáře – hranici Metuplebisie. Řada zelených čar se pak nachází i po pravé straně Ferovy budky, ačkoliv je na nich vidět, že se je někdo snažil smýt. Nejbližší je od Ferovy budky vzdálena 24,5 cm, další je 49 cm od předcházející čáry, následující je 98 cm daleko od poslední čáry a tak dále...

Dnes je na metuplebisijské straně hranic neobvykle rušno. Zatímco Fera už nějakou dobu pochoduje na své straně, Alota ten shon vylákal z budky až nyní. Evidentně v zrovna svačil, v ruce drží zbytek mrkve, který ještě v rychlosti kroupe. Chvilí pozoruje svého kolegu, načež začíná dialog.

ALOT: Jsi dnes nějaký divný.

FERA: Stres v práci.

ALOT: Děláme to samé.

FERA: Každý na jiné straně.

ALOT: (ukazuje na špatně smazanou řadu hraničních čar na Ferově straně) Ale jsme si čím dál blíž... Což mi připomíná, kdy se zas posouváte?

FERA: Příští pátek.

ALOT: O kolik?

FERA: 12,25 centimetrů.

ALOT: Současných 24,5 nestačí?

FERA: Rozkaz zněl: „Přibližovat se k hranicím Pati vždy o polovinu aktuální vzdálenosti po dobu pětadvaceti měsíců.“

ALOT: Už se těším, až se za půl roku budete posouvat o milimetry. (naklání se přes hranici směrem k Ferovi) Nepřipadá ti to nesmyslné?

FERA: Rozkaz zněl jasně. Tímto způsobem se za 25 měsíců přesuneme přesně na úroveň vašich hranic.

ALOT: Vaše vedení asi v matematice neexceluje, že?

FERA: (překračuje hranice Metuplebisie i Pati a přichází k Alotově budce, rozhlíží se a poté potichu říká) Taký se obávám, že to špatně spočítali.

V tu chvíli se na metuplebisijské straně ozývá několik výkřiků a následně zvuk pádu a tříštění. Alot ten mumraj registruje a přechází přes hranice a stranu Metuplebisie, aby se pořádně porozhlédl. Fera ho trochu nervózně následuje.

ALOT: Co se to u vás dneska děje?

FERA: Nic zajímavého.

ALOT: (ukazuje někam v dál) A nejede vám tam tank?

FERA: Metuplebisie nemá tanky.

ALOT: I na Facebooku máš profilovku s tankem.
FERA: Ten není metuplebisijský.
ALOT: Je na něm vaše vlajka.
FERA: Není.
ALOT: Je.
FERA: Rozhodně není!
ALOT: Říkal jsi mi, že ses ho učil řídit na vojenské škole.
FERA: To bylo pro případ ohrožení. Kdyby byla válka a já nějaký ukradl.
ALOT: A ten, na kterém jste trénovali, nebyl váš?
FERA: Metuplebisie nemá tanky.

Chvilé ticha, která odhaluje všechny ruchy; šustění keřů, kterými někdo chodí, startování vozidel v dáli, šeptání, zkratka značí jakýsi všeobecný shon.

ALOT: Hele, teď vážně, co se tu u vás děje?
FERA: Nic, jen vojenské cvičení.

2.

Po několika měsících tamtéž. Ferova budka je nyní od té Alotovy vzdálena o 1,5 cm. Zároveň jsou zřetelné čáry, které napovídají, že předtím byla vzdálena o 3 cm, o 6,12 cm a o 12,25 cm. Alot i Fera stojí před svými budkami.

ALOT: Dneska se mi zdálo, že peču mrkvový dort.
FERA: Já mám mrkev radši naslano.
ALOT: To proto, že jsi ještě neochutnal můj mrkváč.
FERA: Ale jo. Loni jsi ho sem přinesl nejmíň pětkrát, protože se ti přece na zahrádce té mrkve urodilo strašně moc.
ALOT: Už si vzpomínám...
FERA: Letos bys mohl zkusit spíš mrkvové pyré. A k tomu třeba vepřovou panenku.
ALOT: To asi nevyjde.
FERA: Nemáš rád recepty s masem?
ALOT: Nebudu mít mrkev.
FERA: Přecházíš na rajčata?
ALOT: Ne. Na mojí zahrádce je zaparkovaný tank.
FERA: Proč ho parkuješ zrovna na zahrádce?

ALOT: Není můj. Stojí tam od té doby, co jste nás napadli... *(všimá si Ferova nesouhlasného výrazu, protáčí oči v sloup)* ... pardon... od té doby, co jste nám před pár měsíci začali pomáhat se zvládním našich ekonomických problémů. Vojensky...

FERA: Tím chceš říct, že ti ho tam vaše vláda odstavila v rámci úsporných opatření?

ALOT: Ne. Tím, chci říct, že je váš.

FERA: Metuplebisie ale nemá tanky.

ALOT: *(přechází hranici na Ferovu stranu)* Tak proč v něm spí váš voják?

(Fera krčí rameny.)

ALOT: Hele, nemohl bys s ním promluvit? Jako Metuplebisian s Metuplebisianem? Já už ho několikrát prosil, jestli neodjel, ale je to, jak mluvit do zdi.

FERA: Já bych doopravdy rád, ale to určitě nebude náš tank.

ALOT: Nemusel by ani jezdit nikam daleko, stačilo by jen popojet o pár metrů, abych měl kde sázet.

FERA: Jak říkám, to nebude náš tank. Nemáme tanky.

ALOT: Je na něm vaše vlajka a spí v něm váš voják.

FERA: Asi si ji tam vyvěsil, aby si připadal jako doma.

ALOT: Proč by bydlel v cizím tanku?

FERA: Možná ho tam ubytovala vaše samospráva.

Alot protáčí oči v sloup a odchází zpět na území Pati. Fera jej následuje a s notnou dávkou zvědavosti v hlase konstatuje.

FERA: V Metuplebisii se říká, že váš venkov je dost zaostalý...

ALOT: My, že jsme zaostalí?

FERA: Prý nemáte ani kadibudky...

ALOT: Jo, tak ty fakt nemáme. Místo nich jsou u nás normální splachovací záchody. *(pauza)* Hele Fero, mně je celkem jedno, co si o nás v Metuplebisii myslíte. Chci vědět, jestli mi nějak pomůžeš s tou mou zahrádkou. Vždyť přece často říkáš, že bratrská pomoc je důležitá.

FERA: Nemůžu přece organizovat přesun vašeho tanku naším vojákem.

ALOT: O žádný přesun by nešlo. Jen poskočení kousek doleva.

FERA: Co když se to donese mým nadřízeným?

ALOT: Tak jim řekneš, že se jednalo o ekonomickou pomoc. A že až bude potřeba, tak pomůžu já vám.

FERA: *(přechází zpět na metuplebisijskou polovinu)* My ničí pomoc nepotřebujeme.

ALOT: Myslel jsem to hypoteticky.

FERA: Žádný Metuplebisian nepotřebuje pomoc od cizince. Ani hypoteticky.

ALOT: Nikdy?

FERA: Vůbec nikdy!

Fera zalézá do své budky.

3.

O dva týdny později. Ferova budka je nyní od té Alotovy vzdálena 7,6 mm. Alot stojí na stráži a chroupe mrkev. Fera se snaží smazat hraniční čáru, která byla aktuální v minulé scéně. Na metuplebijské straně je mírně rušno.

ALOT: To se nedá jíst.

FERA: Tak to nečti.

ALOT: Ale ne číst. Povídám, že ta mrkev z obchodu se nedá jíst.

FERA: Tak ji nejez.

ALOT: Když já mám mrkev rád.

FERA: Co do toho pleteš krev?

ALOT: Neměl bys zajít na ušní?

FERA: Pardon. O víkendu jsme měli mimořádný výcvik a mně bouchnul granát přímo u ucha.

ALOT: Mimořádný výcvik? Snad nám zas nepřijedete pomáhat?

FERA: To bych ti samozřejmě nemohl říct ani kdybych to věděl. Ale tentokrát jen cvičíme... *(Fera se rozhlíží, zda není nikdo v okolí. Pak přichází na Alotovu stranu hranic a potichu mu svěřuje.)* ... protože vedení podle všeho nemá důvěru v naše schopnosti. Hlavně prý v naši mentální kapacitu. No, chápeš to?

ALOT: Ano. Po těch několika měsících, co mi na zahradě bydlí váš tankista, tomu úplně rozumím.

FERA: Myslíš, že jsme blbci.

ALOT: Ne. Myslím si, že ty blbec nejsi. Ale většina vašich vojáčků je nebezpečná jak sobě, tak okolí. Ten tupec z mé zahrady, už se několikrát skoro zabil vlastním tankem.

FERA: Ale...

Slyšíme rázné kroky křovím. Fera nadskakuje, rychle se vrací před svou budku a staví se do pozoru. Alot se na něj udiveně dívá a už už otevírá ústa, aby se zeptal, co se to děje, když v tom se z jednoho z keřů vynoří muž uniformě. V pozadí je zároveň slyšet mumraj hlasů, praskání větví a rachocení kovu, které se přibližuje. Fera salutuje.

FERA: Pane generále!

GENERÁL: Ticho! Jsem tu na inspekci. V utajení.

FERA: *(potichu)* Jistě, pane. Mohu vám nějak asistovat?

GENERÁL: Za chvíli sem přijde skupina několika vojáků s tankem. Tak je hlavně zadržte, aby nešli dál.

FERA: Smím vědět, pane, k čemu nám bude tank na hranicích?

GENERÁL: K ničemu. Chtěl jsem jen otestovat, zda se zvládnou dostat až sem, aniž by si ublížili.

FERA: Chcete se ukrýt v mé budce?

GENERÁL: Ne, vlezu si sem, do keře. Chci mít co nejlepší výhled.

Generál rychle odchází a schovává se do keře, který stojí přesně na hranici mezi oběma zeměmi. Alot se na vše udiveně kouká. Nadechuje se, aby se Fery zeptal, ale dochází mu slova.

Blížící hlasy, které byly doposud slyšet, najednou umlknou. Asi minutu je ticho, načež se ozývá hromada nadávek. Jeden z hlasů vystupuje nad ostatní a zní, jako by udílel pokyny. Ozývá se kakofonie náhodných úderů a skřípání značící práci. Po nějaké době se ozve nespokojené mumlání a stejný vůdčí hlas znovu udílí pokyny. Opět zní změť zvuků. Po chvíli však hlasy zcela najednou mění dikci, která ukazuje, že zavládla panika. Vůdčí osoba něco nesrozumitelně a naléhavě křičí, ale podle nezřetelných výkřiků ostatních se zdá, že zcela marně. Nakonec někdo vykřikne tak zoufale a hlasitě, že tomu rozumí i Alot s Ferou.

HLAS: Pryč!

Asi dvě vteřiny na to se ozve ohlušující rána. Fera s Alotem automaticky padnou na zem. Něco velkou rychlostí narazí do keře, kam se před chvílí skryl generál. Keř vybuchuje. Ostatky generála vylétají do vzduchu a v několika kusech dopadají zpět k zemi. Tlaková vlna poškodí obě budky. Přibíhají dva vojáci.

VOJÁK: (druhému vojákovi ještě při běhu) Jestli jsme odstřelili někoho z vlastních řad, tak zas budem za jelita.

Alot se zvedá ze země a podává ruku Ferovi.

FERA: Alotovi Co s tím mám dělat? Jestli se velitelé dozví, že tihle blbci zabili našeho generála naším tankem, tak z toho bude malér...

ALOT: Já bych ti rád pomohl, ale všechny části pana generála dopadly na vaši stranu, takže je to metuplebisijská záležitost. A Metuplebisiáné přeci od cizinců pomoc nepotřebují. Ani hypoteticky.

FERA: Určitě to slíznu i já. Řeknou mi: „Mohl jste se té střele postavit do cesty. Mohl jste jim ten tank pomoci opravit...“

ALOT: Já bych se toho nebál... Jak bys mohl pomáhat s opravou tanku, když přece žádné tanky nemáte?

Fera se nadechuje, aby Alotovi odpověděl. Pak mu však dochází, že nemá jak. Sahá tedy do své mírně poškozené budky, bere z ní pravítko a měří, zda je vzdálenost mezi jeho a Alotovou budkou stále 7,6 mm.

Alot zvedá ze země mrkev, kterou odhodil při výbuchu. Chvíli na ni kouká, pak ji hodí po jednom z vojáků a jde do své budky, aby zkontroloval škody.

Vojáci zmateně pokrčí rameny, posbírají kusy generála a odcházejí pryč.